# ODGOVORNOST ZA TJELESNU OZLJEDU RONIOCA – GRUBA NEPAŽNJA OŠTEĆENIKA

Vrhovni sud Republike Hrvatske
Presuda br. Revt 180/10-2 od 27. travnja 2011.
Vijeće: Katarina Buljan, predsjednica vijeća; Gordana Matasić Špoljarić, Aleksandar Peruzović, Marina Paulić i Željko Glušić, članovi vijeća

*Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu štete nastale zbog tjelesne ozljede koju je zadobio tijekom ronjenja kada je na njega pri izranjanju iz mora naletio gliser kojim je upravljao drugotuženik. U postupku je utvrđeno da se tuženik nije pridržavao propisa jer je glisirao na udaljenosti oko 60 m od obale prirodne plaže na području na kojem je zabranjeno ne samo glisirati, nego i ploviti. U ovom slučaju tuženik odgovara za štetu neovisno o krivnji, osim ako dokaže da je tjelesna ozljeda prouzročena višom silom, namjerom ili grubom nepažnjom tužitelja. U postupku je sporno je li tužitelj grubom nepažnjom pridonio nastanku štetnog događaja. Sud je zaključio da je tužitelj zbog grube nepažnje pridonio nastanku štetnog događaja jer je tijekom sportsko-rekreacijskog ribolova propustio obilježiti svoj pravac ronjenja tako da po morskoj površini za sobom povlači plutaču čiji promjer ne smije biti manji od 0,30 m. Prema ocjeni suda tužitelj je pridonio nastanku štetnog događaja u omjeru od 30 %, u kojem se omjeru tuženici oslobađaju odgovornosti, a solidarno su dužni nadoknaditi štetu u omjeru od 70 %.*

Tužitelj u sporu je ronilac koji je ozlijeđen u štetnom događaju u kojem je na njega naletio gliser kojim je upravljao drugotuženik. Prvotuženik u sporu je osiguratelj brodice kojom je prouzročen štetni događaj. Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu štete.

Nakon provedenog postupka nižestupanjski sudovi (Trgovački sud u Splitu u predmetu broj P-816/97 te Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u predmetu broj Pž-1951/04) utvrdili su sljedeće:

- tužitelj je ronio u akvatoriju otoka S. na udaljenosti oko 60 m od prirodne plaže u uvali H., pri čemu tijekom ronjenja nije povlačio po morskoj površini žutu ili narančastu plutaču čiji promjer ne smije biti manji od 0,30 m,
- u istom je akvatoriju drugotuženik glisirao brodicom registarske oznake … te je gliserom naletio na tužitelja dok je izranjao iz mora,
- drugotuženik je pravomoćnom presudom u kaznenom postupku proglašen krivim zato što je, protivno odredbi čl. 64. st. 2. i 5. Pravilnika o uvjetima i

načinu održavanja reda u lukama i na ostalim dijelovima unutrašnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske, te granicama plovidbe brodova i brodica izvan luka (*Narodne novine*, br. 91/1994; u nastavku: Pravilnik), glisirao na udaljenosti manjoj od 150 m od obale, a da pritom nije obratio pozornost na prisutnost osobe u moru, pri čemu je nesmanjenom brzinom naletio na tužitelja dok je izranjao iz mora,

- tužitelj je u štetnom događaju zadobio teške i po život opasne ozljede, i to nagnječenje i razderotinu lijeve nadlaktice s prijelomom nadlaktične kosti, prekidom arterije i vene s rastegnućem muskulature, ozljedu ulnarnog i radijalnog živca te prijelom kosti lubanje,
- u trenutku nezgode u blizini mjesta ronjenja u brodici se nalazio pratitelj tužitelja.

Nižestupanjski sudovi odlučili su da se na ovaj slučaj odgovornosti za štetu primjenjuje odredba čl. 836. st. 1. t. 2. Pomorskog zakonika (*Narodne novine*, br. 17/1994, 74/1994; u nastavku: PZ). Propisano je da za smrt i tjelesne ozljede kupača i drugih osoba u moru koje prouzroči brod odgovaraju vlasnik broda i brodar te osoba koja u trenutku događaja upravlja brodom ako je smrt ili tjelesna ozljeda prouzročena u morskom pojasu do 150 m od obale, a taj pojas ne ide u područje navedeno u točkama 1., 3. i 4. toga stavka, osim ako se ne dokaže da je smrt ili tjelesna ozljeda prouzročena višom silom, namjerom ili grubom nepažnjom usmrćene, odnosno ozlijeđene osobe. Odredbom čl. 835. st. 1. PZ-a propisano je da se odredbe glave PZ-a koje uređuju izvanugovornu odgovornost vlasnika broda i brodara primjenjuju na brodice i svaki drugi plovni objekt, bez obzira na veličinu i namjenu kojoj služi te na hidroavion na vodi.

Nižestupanjski sudovi zaključili su da prema spomenutim zakonskim odredbama tuženici odgovaraju tužitelju za štetu koju je pretrpio neovisno o krivnji, osim ako dokažu da je tjelesna ozljeda prouzročena višom silom, namjerom ili grubom nepažnjom tužitelja.

Kao relevantno materijalno pravo za ovaj slučaj nižestupanjski sudovi istaknuli su i odredbu čl. 64. st. 4. i 5. Pravilnika kojim je propisano da u vodenom prostoru pored plaže brodice moraju ploviti na udaljenosti većoj od 50 m od ograde uređene plaže, odnosno 150 m od obale prirodne plaže. Gliseri, brodice na mlazni pogon i brodice na zračnom jastuku mogu glisirati samo na udaljenosti većoj od 250 m od obale i na području na kojem nije zabranjeno glisirati.

Prvostupanjskom je presudom naloženo tuženicima da solidarno plate tužitelju na ime naknade nematerijalne štete iznos od 532.500,00 kuna sa zateznim kamatama počevši od 2. srpnja 2002. godine do isplate, dok je u preostalom dijelu

(857.500,00 kuna) taj zahtjev odbijen. U cijelosti je odbijen i tužbeni zahtjev koji se odnosi na naknadu troškova pojačane prehrane tužitelja u iznosu od 10.000,00 kuna, sve sa zateznim kamatama počevši od 11. rujna 1996. godine.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske potvrdio je prvostupanjsku presudu.

Protiv drugostupanjske presude reviziju je podnio tužitelj zbog pogrešne primjene materijalnog prava i predložio da Vrhovni sud Republike Hrvatske (u nastavku: VSRH) prihvati reviziju i usvoji tužbeni zahtjev u cijelosti te tužitelju prizna pravo na naknadu troškova postupka i revizije ili ukine pobijanu presudu i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

U odgovoru na reviziju tuženici su predložili da revizijski sud odbaci reviziju ili je odbije kao neosnovanu.

VSRH je utvrdio da je u revizijskoj fazi postupka sporno je li tužitelj grubom nepažnjom pridonio nastanku štetnog događaja. Odlučio je da je revizija tužitelja djelomično osnovana.

VSRH nije prihvatio revizijske navode da tužitelj nije pridonio nastanku štetnog događaja, ali ni navode odgovora na reviziju da revizija nije dopuštena jer je podnesena zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. VSRH je smatrao da je tužitelj podnio reviziju zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

Nadalje, VSRH se nije složio s pravnim stajalištem nižestupanjskih sudova da su tužitelj i drugotuženik podjednako pridonijeli nastanku štetnog događaja.

VSRH je smatrao da su tuženici dokazali da je tužitelj zbog grube nepažnje pridonio nastanku štetnog događaja jer je tijekom sportsko-rekreacijskog ribolova, roneći na udaljenosti oko 60 m od prirodne plaže, propustio obilježiti svoj pravac ronjenja tako da po morskoj površini za sobom povlači plutaču čiji promjer ne smije biti manji od 0,30 m. Obveza korištenja plutače uvedena je radi označavanja da se u određenom akvatoriju nalazi ronilac i radi njegove sigurnosti. Tim je propustom tužitelj pridonio nastanku štetnog događaja, ali prema mišljenju VSRH-a ne u istom omjeru kao drugotuženik, kako su to pogrešno ocijenili nižestupanjski sudovi.

VSRH je ocijenio ponašanje drugotuženika i propust tužitelja te zaključio sljedeće. Kada se ocijeni ponašanje drugotuženika koji je upravljao brodicom tijekom štetnog događaja, vidljivo je da se nije pridržavao prethodno navedenih propisa. Brodica kojom je drugotuženik glisirao u ovom konkretnom slučaju predstavlja opasnu stvar, kako su to pravilno ocijenili nižestupanjski sudovi, a drugotuženik je u trenutku nesreće glisirao na udaljenosti oko 60 m od obale prirodne plaže na području na kojem je prema prethodno navedenim odredbama zabranjeno ne samo glisirati, nego i ploviti. Kada se uzme u obzir propust tužitelja

da obilježi mjesto na kojem roni i ponašanje drugotuženika koji je protivno zakonskim odredbama upravljao opasnom stvari, prema ocjeni VSRH-a doprinos tužitelja nastanku štetnog događaja iznosi 30 % u kojem se omjeru tuženici oslobađaju odgovornosti. Zato su tuženici dužni tužitelju solidarno naknaditi štetu u omjeru od 70 %.

Nižestupanjski sudovi utvrdili su visinu nematerijalne štete u iznosu od 1.065.000,00 kuna te prihvatili taj tužbeni zahtjev u jednoj polovini (532.500,00 kuna), pa je VSRH primjenom odredbe čl. 395. st. 2. Zakona o parničnom postupku djelomično prihvatio reviziju tužitelja i preinačio prvostupanjsku presudu te naložio tuženicima da mu naknade nematerijalnu štetu u daljnjem iznosu od 213.000,00 kuna jer 70 % utvrđene visine naknade nematerijalne štete ukupno iznosi 745.500,00 kuna.

Odluka o zateznim kamatama temelji se na čl. 277. Zakona o obveznim odnosima (*Narodne novine*, br. 35/2005; u nastavku: ZOO) u vezi s odredbom čl. 1. Uredbe o visini stope zatezne kamate od 2. srpnja 2002. do 31. prosinca 2007. godine, a od 1. siječnja 2008. godine pa do isplate na odredbi čl. 29. u vezi s odredbom čl. 1163. st. 1. ZOO-a.

**Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju**
*Jadranski zavod Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*

***Summary:***

## *LIABILITY FOR PERSONAL INJURY TO A DIVER: GROSS NEGLIGENCE OF THE PERSON THAT SUSTAINED INJURY*

*Supreme Court of the Republic of Croatia*
*Revt 180/10-2, 27 April 2011*

*The dispute concerns the plaintiff's claim for compensation for damage resulting from personal injury sustained while diving, when he was struck while surfacing from the sea by a speedboat operated by the second defendant in the dispute. It was established in the proceedings that the defendant had failed to comply with the regulations because he was operating the speedboat at a distance of 60 metres from the shore of a natural beach in an area where not only operating a speedboat but also navigation were prohibited. In this case, the defendant is liable for damages on the basis of strict liability, unless he proves that the personal injury was caused by force majeure, the plaintiff's intent, or the gross negligence of the person that sustained injury. The issue in dispute was whether the plaintiff had contributed to the occurrence of the harmful event through gross negligence. The court concluded that the plaintiff had contributed to the occurrence of the harmful event through gross negligence because, while engaged in recreational fishing, he had failed to mark his direction of diving by towing a buoy with a diameter of no less than 30 centimetres on the surface of the sea. In the court's assessment, the plaintiff had contributed to the occurrence of the harmful event to the extent of 30%, to which extent the defendants were relieved of liability, while they were jointly and severally liable to compensate the plaintiff for damage to the extent of 70%.*